

KYSTVERKET

RAPPORT

***Vurdering av fiskerihavner i
Flatanger kommune
Nord Trøndelag fylke
med tanke på mulig avhending***

Kvaløysæter

Kystverket Midt-Norge
September 2010

KYSTVERKET

1) Innledning	3
2) Grunnlag for avhending	4
3) Prosess.....	5
4) Gjennomføring av befaringen.....	5
5) Oppsummeringsmøte	6
6) Omtale av havnene	7
Utvorda fiskerihavn.....	7
Sitter fiskerihavn.....	9
Kvernøya fiskerihavn.....	10
Vik fiskerihavn.....	11
Kvaløysæter fiskerihavn	12
Småværet fiskerihavn.....	14
Hasvåg fiskerihavn.....	15
7) Fiskerimanntallet.....	16
Fiskerimanntallet	16
Vilkår for opptak i manntallet - blad A (fiske og fangst som binæring).....	16
Vilkår for opptak i manntallet - blad B (Fiske og fangst som hovednæring).....	16
8) Fiskeriaktivitet	16
Registrerte fiskere i Giske:	16
9) Uttale fra fiskeriinteressene.....	17
10) Planstatus	17
11) Konklusjon.....	18
12) Avhendingsprosess	19
13) Vedlegg.....	20
Oversiktskart.....	20
Kart som viser fiskerihavnenes plassering i Flatanger kommune.....	20

KYSTVERKET

1) Innledning

Bakgrunnen for befaringen var oversendt Flatanger kommune i brev datert 12.05.2010 med bl.a. følgende innhold:

Fiskeridirektoratet og Kystverket foretar en felles gjennomgang av statusen i statlige fiskerihavner og statlig bygde anlegg relatert til fiskeriaktivitet. Kystverket har som oppdrag fra Fiskeri og Kystdepartementet å avhende ikke-næringsaktive fiskerihavner. Dette ligger således til grunn for denne gjennomgangen, sammen med aktivitetsregistrering for øvrig. For å drøfte statusen og aktiviteten i de ulike havnene, ønsker vi å foreta en befaring i Giske kommune der Kystverket, Fiskeridirektoratet og lokale fiskeriinteresser er til stede. Samtidig med denne befaringen ble det også foretatt ferdigbefaring av arbeidet som har vært gjort på Utvorda, med tanke på utbetaling av tilskudd.

Vi har, etter avtale satt av 12. og 13. juli til befaring/møte og forutsetter at kommunen reserverer denne dagen for relevant personell, til befaring og oppsummeringsmøte. Det vil på oppsummeringsmøtet være ønskelig at kommunen også er representert på politisk nivå.

Beklageligvis kunne ikke representant fra Fiskeridirektoratet være med på befaringen, men de kjenner havnene fra tidligere besøk.

Vurderingene er gjort i samarbeid mellom Kystverket og Fiskeridirektoratet.

Ålesund, juli 2010

Ole Bjørn Molnes
Avd.sjef for Havne- og farvannsavdeling

Terje B. Misund
Senioringeniør, Havne- og farvannsavdeling

Roger Stefanussen
Fiskeridirektoratet region Møre og Romsdal

KYSTVERKET

2) Grunnlag for avhending

Kystverket har i flere år hatt som oppdrag å avhende ikke-næringsaktive fiskerihavner. For å belyse grunnlaget for Kystverkets oppdrag, refereres det til utdrag fra:

St.prp. nr. 1, 2008-2009:

Fiskerihavner

Mål og prioriteringer

- Gjennomføre prosjektering og utbygging av fiskerihavner etter Kystverkets handlingsprogram for perioden 2006 – 2015 til planlagt omfang, kvalitet, kostnad og framdrift.
- Gjennomføre nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold av moloer og øvrige installasjoner i statens fiskerihavner.
- Planlegge nye fiskerihavnetiltak i tråd med Kystverkets handlingsprogram for perioden 2006–2015.
- Gjennomføre avhending eller overføring til nye bruksformål av ikke næringsaktive fiskerihavner og avvikle statens ansvar for bunnkjettingsanlegg i fiskerihavner.

Ved utbygging av fiskerihavner skal prosjekter som har stor betydning for den nasjonale verdiskapinga i fiskerinæringa prioriteres. Videre er tiltak som bidrar til å ivareta fiskerihavnebehov i mindre lokalsamfunn, viktig.

Den framtidige utviklinga av strukturen innenfor både flåten og industrien vil være av betydning for framtidig utbygging av fiskerihavner. En endring til større fiskefartøyer er en medvirkende årsak til økende behov for større dybde. Transport av fisk og fiskeprodukter til markedene er viktige hensyn ved utbygging av fiskerihavner og for å bedre framkommeligheten i farleiene. I dag fraktes fersk fisk i hovedsak med lastebil og/eller fly, mens frossen fisk i større grad fraktes på sjø. Anløp av større gods-, fryse- og containerskip for transport av fisk og fiskeprodukter til markedene stiller også større krav til dybde og manøvreringsareal i havnene.

Kystverket vil arbeide for å samordne sine forslag om fiskerihavneutbygging med strategier som legges for marin verdiskaping. Det innebærer systematisk kontakt med Fiskeridirektoratet, Innovasjon Norge og fylkeskommunene.

Fiskerinæringas behov for fiskerihavner endrer seg. Staten har vedlikeholdsansvar for en del havner som ikke lenger har noen betydning for næringa. Stortinget har samtykket i at slike ikke næringsaktive fiskerihavner skal avhendes. Fra og med budsjettet for 2003 er det gitt en årlig fullmakt til at inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner kan benyttes til å dekke salgsomkostninger, nødvendig rehabilitering av fiskerihavner før overdragelse til andre eiere og vedlikehold av andre fiskerihavner.

KYSTVERKET

3) Prosess

For å fremskaffe et relevant grunnlag for å vurdere status i de ulike havnene, har vi sett det som nødvendig å foreta befaring. Befaringen ble gjennomført slik at de relevante interessene fremkom, dvs. med representanter også fra kommunen og de lokale fiskeriinteresser. Etter befaringen utarbeides en rapport som inkluderer fiskerimyndighetenes og Kystverkets vurderinger, som oversendes kommunen for uttale og tilbakemelding. Etter denne høringsrunden vil Kystverket og Fiskeridirektoratet, på bakgrunn av tilbakemeldinger gjøre en ny vurdering, og evt. foreta endringer i den endelige innstillingen.

4) Gjennomføring av befaringen

Befaringen ble gjennomført med bil til Utvorda og Sitter den 12. og med båt til de øvrige havnene den 13. juli 2010. I løpet av båtturen var vi også innom flere av de farledstiltakene som Kystverket har foretatt i kommunen.

Dato	Fiskerihavn	Deltakere
12. juli	Utvorda Sitter	Ole Bjørn Molnes, avd.sjef Kystverket Midt-Norge Odd Helge Hestholm, kons. Kystverket Midt-Norge
13. juli	Kvernøya Vik Kvaløysæter Småværet Hasvåg	Terje B. Misund, sen.ing. Kystverket Midt-Norge Reidar Lindseth, ordfører Flatanger kommune Hans Petter Haukø, Teknisk sjef Terje Bjørsvik, Flatanger Fiskarlag Sturla Nymo, Flatanger Fiskarlag Trond Hansen, Arne Pedersen, Erling Jan Skjengen, Knut Skjæringen, Odd Andersen med flere var til stede under møtet der vi diskuterte organisering på Utvorda.

KYSTVERKET

5) Oppsummeringsmøte

Etter befaringen ble det holdt oppsummeringsmøte på Rådhuset.

Kystverket gikk kort igjennom prosessen mht mulige avhendinger og våre observasjoner på befaringen. Det har en tid vært samtaler mellom Flatanger kommune og Kystverket om at noen fiskerihavner i kommunen ikke lenger har samme fiskerimessige betydning. Poenget nå er å vurdere hvilke havner som har potensial for fremtiden mht havnebasseng og disponibelt landareal, eller en geografisk plassering som gjør at de må opprettholdes. I de fleste havnene er det også etablert småbåtanlegg for fritidsflåten og det må vurderes om havnene er store nok til å gi plass til både fiskere og fritidsflåte. Spesielt var det diskusjon rundt disponeringen av havnearealet i Utvorda.

Der ble også stilt spørsmål om fremtidig vedlikehold i havner som avhendes, selv om ingen av havnene i Flatanger er spesielt utsatt for skade.

De midlene som Kystverket får tildelt er forbeholdt fiskeriformål og er ikke avsatt til tiltak for fritidsflåten. Dette gjelder både nyetableringer og vedlikehold av gamle anlegg.

Utgangspunktet for avhendingen er derfor å få ned antall havner som det skal vedlikeholdes slik at de aktive fiskerihavnene kan fungere på en best mulig måte.

Dersom et havneanlegg blir ødelagt som følge av ekstremvær vil nok likevel staten måtte bidra til gjenoppbygging. Mindre vedlikehold, eventuell vedlikeholdsmudring, kaier, sikringsutstyr, lys med mer, vil imidlertid være ny eiers ansvar. Ved en avhending vil den allerede etablerte havna vil kunne nyttes til de formål som kommunen eller andre eiere måtte ønske, uavhengig av Kystverket som er pålagt å ivareta fiskeriinteressene.

Til stede på møtet:

Samme personer som var med på befaringen 2. dag.

KYSTVERKET

6) Omtale av havnene

Utvorda fiskerihavn

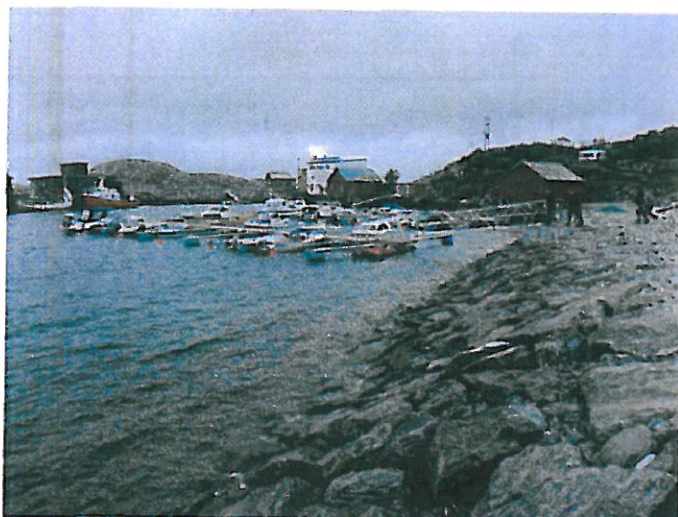
Utvorda fiskerihavn ligger helt nord i kommunen og er en forholdsvis liten havn. Kystverket har tidligere bygget molo med kai og foretatt en del utdyping. Staten har investert vel 4,7 mill (justert til 2007) i 1961-61 med noe senere vedlikehold. Her har vært plan for videre utbedring på Utvorda i flere år og kommunen har nå gjennomført dette i egen regi med statlig tilskudd (kr. 1.715.000). På moloen er det bygget en privat kai med sjøhus der det for tiden ikke er aktivitet. Så langt er det lagt ut ett felles flytebryggeanlegg, men her er søknad om fler. Det er 3 registrerte mindre fiskefartøy som har tilhold i havna. Med Folda som nærmeste nabo blir også Utvorda benyttet som nød/liggehavn i påvente av bedre vær. Her er lite tilgjengelig landareal opp i mot havnebassenget.

Fra Kystinfo:
Flyfoto over Utvorda fiskerihavn
(før havneutbedring)

KYSTVERKET

Ny jetè med
flytebryggeanlegg

Anlegg på molo (almenningskai
mellom de to byggene)

Vurdering:

Utvorda har i utgangspunktet ikke så stort potensial, men ligger strategisk til i en utkant av kommunen. Det ville vært ønskelig om anlegget på moloen kunne settes i stand og bli brukt som base for fiskerinæringen. Storparten av landarealet er privatisert til turistformål. Her trengs også en streng styring av etablering i havneområdet. Kystverket vurderer ikke avhending på denne havna

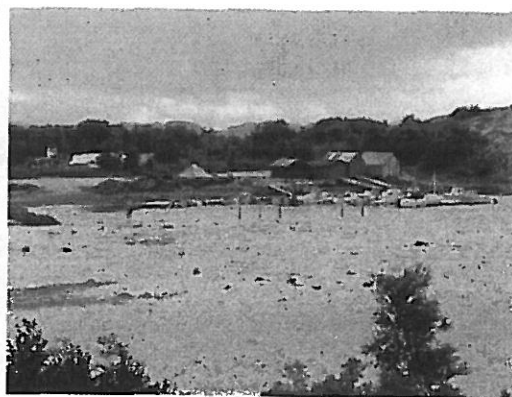
KYSTVERKET

Sitter fiskerihavn

Sitter havn er en liten havn der staten i 1964 foretok en mindre utdyping. Kostnaden for dette arbeidet var kr. 926.000 (justert til 2007). Utdypingen som ble foretatt den gang er grodd igjen og vedlikeholdsmudring er foretatt i privat regi. Der foreligger nå planer om videre utdyping. Havna benyttes av mindre lystbåter som ligger i flytebryggeanlegg.

*Fra Kystinfo:
Flyfoto over Sitter fiskerihavn*

Vurdering:

Dette er en havn som ikke lenger har fiskerimessig betydning og der også statens investeringer ikke lenger er tilstede. Havna foreslås avhendet.

KYSTVERKET

Kvernøya fiskerihavn

Havna ligger på sydsiden av Kvernøya og ble etablert i 1979-80, omtrent samtidig som øya ble avfolket. Det har derfor aldri vært særlig aktivitet i Kvernøya fiskerihavn. Det ble bygget molo og allmenningskai i tre til en kostnad av vel 10 mill (justert 2007). Her ligger 3 små private flytebrygger og er ellers ingen aktivitet.

*Fra Kystinfo:
Flyfoto over Kvernøy
fiskerihavn*

Havna sett fra nordvest

Allmenningskai med bakareal

Vurdering:

Kvernøy har i dag ingen fiskeriaktivitet, men har potensial som havn både i havnebasseng og på land. Havna foreslås avhendet.

KYSTVERKET

Vik fiskerihavn

Vik havneanlegg ble etablert i 1959-60 og fungerer like mye som veg til Vikholmen som havneanlegg. Investeringskostnaden er vel 650.000 (justert 2007). Her er ingen fiskeriaktivitet.

Fra Kystinfo:
Flyfoto over Vik fiskerihavn

Vik havn med molo i bakgrunn

Vik havn

Vurdering:

Havna fungerer i hovedsak som småbåthavn for fritidsflåten og turistanlegg som er etablert på stedet. Havna er ikke blant de som vi vil satse på og kan avhendes.

KYSTVERKET

Kvaløysæter fiskerihavn

Kvaløysæter fiskerihavn er den største havna i Flatanger kommune med stort havnebasseng og godt med landareal. Havna ble utbygget i 1966-1972 med noen senere utbedringer. Totalt har staten investert vel 14,6 mill (justert 2007) i Kvaløysæter.

Her er innvunnet mye landareal og flere har bygget private kaier. I 1990 ble det bygget ny allmenningskai på utsiden av selve havna. 4 fiskeriregistrerte fartøy har tilhold i havna. Her er 2 felles flytebryggeanlegg med plass til over 100 båter og klubbhus med sanitæranlegg for besøkende.

*Fra Kystinfo:
Flyfoto over Kvaløysæter
fiskerihavn*

Molo med private kaier

KYSTVERKET

Flytebryggeanlegg

Ytre almenningskai

Vurdering:

En godt fungerende havn både for fiskefartøy og som småbålhavn for fritidsflåten. Indre allmenningskai er overtatt av kommunen da ny betongkai med bedre dybde ble bygget på utsiden av havna.

Havna er blant de som vi vil satse på og foreslås ikke avhendet.

KYSTVERKET

Småværet fiskerihavn

Småværet fiskerihavn ble utbygd med en frittliggende molo, molo med allmenningskai og en mindre molo over et sund i 1982-1984. Investeringskostnad vel 13.7 mill (justert 2007). Her er i dag så godt som ingen fiskeriaktivitet og havna brukes mest til fritidsformål. Småværet kan tilby både butikk, overnatting, bespisning samt muligheter for fylling av vann og bensin. Det er interessenter som ønsker å overta deler av havna med tanke på utvikling av turistvirksomhet.

*Fra Kystinfo:
Flyfoto over Småværet
fiskerihavn*

Moloer med allmenningskai

Indre havn

Vurdering:

Her er ingen fiskeriaktivitet og havna bør avhendes.
Frittliggende molo og molo med allmenningskai bør forbli i offentlig/kommunal eie med tanke på Småværet som nødhavn i denne delen av kommune.

KYSTVERKET

Hasvåg fiskerihavn

Hasvåg ligger ikke så langt i Småværet og er utbygd med molo og allmenningskai 1965-68 og noe tilleggsmudring i slutten av 70 tallet. Samlet investering er vel 5,9 mill (justert 2007). Her ligger et trebåtverksted i havna, men ellers er lite tilrettelagt for fiskere. Fiskefartøy bruker i hovedsak allmenningskaia, men her er også etablert 2 flytebryggeanlegg.

*Fra Kystinfo:
Flyfoto over Hasvåg
fiskerihavn*

Allmenningskai

Flytebryggeanlegg

Vurdering:

Havna fungerer i hovedsak som småbåthavn for fritidsflåten. Noen mindre sjarker har plass ved allmenningskai og på svai. Båtene som ligger på svai bør flyttes til flytebrygge for å frigjøre plass.

Havna er ikke blant de som vi vil satse på og kan avhendes.

KYSTVERKET

7) Fiskerimanntallet

Fiskerimanntallet

Følgende personer som er bosatt i kommunen og har fylt 15 år, har rett til å stå i fiskerimanntallet:

Fiskere og fangstmenn som har saltvannsfiske eller dyrefangst i havet som næring alene eller sammen med annen næring og som arbeider om bord. Dette gjelder også mannskap (herunder fører) på fiske- og fangstfartøy selv om vedkommende ikke deltar i selve fangsten. Norsk statsborgerskap kreves ikke. Det er et vilkår at fangsten foregår med fartøy innført i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster. Den som er beskjeftiget i full virksomhet i tillegg til fiske, kan ikke tas opp i fiskerimanntallet

Vilkår for opptak i manntallet - blad A (fiske og fangst som binæring)

1. For å bli opptatt på blad A kreves at vedkommende driver fiske yrkesmessig og antas å få en inntekt av fiske oppgitt til beskatning i kommende manntallsår minst tilsvarende halvparten av folketrygdens grunnbeløp.

Vilkår for opptak i manntallet - blad B (Fiske og fangst som hovednæring)

1. For å bli opptatt på blad B kreves at vedkommende i kommende manntallsår antas å få:
 - a. Minst 20 ukers full beskjeftigelse i fiske eller fangst - det kreves ikke at de 20 uker skal være sammenhengende sysselsetting – og
 - b. en inntekt av fiske eller fangst tilsvarende folketrygdens grunnbeløp.

8) Fiskeriaktivitet

Som det fremgår av omtalen av de enkelte havnene er fiskeriaktiviteten i de fleste av havnene i Giske kommune så sporadisk at de vanskelig kan prioriteres som statlige fiskerihavner, selv om der nok finnes mindre sjarker i alle. Det er i dag fiskebedrifter i de 3 største som også har potensial for videre utvikling.

Vi ser jo mange steder at fiskeriaktiviteten med mindre kystbåter har tatt seg noe opp og det er derfor viktig å tenke langsiktig når en foretar disse vurderingene. Spesielt viktig er det å legge til rette på de stedene som har anlegg for mottak av fangst.

Registrerte fiskere i Flatanger:

Blad A under 60 år:3	Blad A over 60 år: 6	
Blad B under 30 år: 0	Blad B 30 - 60 år: 8	Blad B over 60 år: 2

Det fremgår ikke av denne oversikten om de registrerte fiskerne deltar i lokalt kystfiske eller fiske i andre farvatn.

Registrerte fiskefartøy i Flatanger:

Fiskeriregistrerte fartøy under 10 m: 6
Fiskeriregistrerte fartøy 10 – 15 m: 3
Fiskeriregistrerte fartøy 15 – 30 m: 0
Fiskeriregistrerte fartøy 30 - 60 m: 0
Fiskeriregistrerte fartøy over 60 m: 0

KYSTVERKET

9) Uttale fra fiskeriinteressene

Fiskerihavner i Flatanger – en vurdering?

Fiskarlaget Midt-Norge har sendt en forespørsel til det lokale fiskarlaget og har mottatt følgende uttalelse:

"Havnene på Utvorda, Hasvåg og Kvaløysæter må beholdes som fiskerihavner. Kvaløysæter utpekes som hovedhavn."

Fra Fiskarlaget Midt-Norge sin side så har vi registrert litt positiv utvikling de siste to år i Flatanger området. Interessen for fiskeri har tatt seg litt opp og vi har registrert at kombinasjon fiske – fisketurisme fungerer godt i dette området. Når det gjelder antall fiskere, så har tallet flatet ut og går ikke nedover som trender i resten av landet.

Med hilsen
Fiskarlaget Midt-Norge

Marianne Sandstad

10) Planstatus

I kommuneplan for Flatanger – arealdelen 2006 – 2018 er fokuset satt på tilrettelegging for fritidshus i strandsonen. Havnene og farleder er nevnt under viktige ledd i kommunikasjonssystemet, med opplisting av de statlige fiskerihavnene. Havnene er i kommuneplan avsatt til havneformål uten videre bestemmelser. Det er ellers lite beskrivelse hvorvidt kommunen ønsker å legge til rette for videre utvikling av fiskerinæringen i de etablerte havnene.

For Utvorda og Kvaløysæter finnes godkjente reguleringsplaner. Også i disse planene viser at det er "kamp" mellom fiskerinæringen og fritid/turisme.

I de statlige fiskerihavner har Kystverket klausulerte arealer som er forbeholdt fiskeriinteressene.

KYSTVERKET

11) Konklusjon

Fiskerihavn	Vurderes avhendet	Statlig forvaltning	Kommentar
Utvorda		X	Stor havn som har utviklet seg til i hovedsak å være en havn for fritid og lystbåter.
Sitter	X		En fiskerihavn som nylig har vært oppgradert med hensyn til dybde, kai og tilgjengelig landområde.
Kvernøya	X		Kombinasjon av fiskefartøy og lystbåter, men stor fiskeriaktivitet i sesongen da også mottaket er i aktivitet.
Vik	X		Har utviklet seg til i hovedsak å være en havn for fritid og lystbåter.
Kvaløysæter		X	Har utviklet seg til i hovedsak å være en havn for fritid og lystbåter.
Hasvåg	X		Ingen aktivitet. Kulturminne
Småværet	X		Har utviklet seg til i hovedsak å være en havn for fritid og lystbåter.

Det vises også til vurderinger under omtalen av hver enkelt havn.

KYSTVERKET

12) Avhendingsprosess

Evt. avhending vil skje i henhold til stortingsmeldinger og instruksjoner som er utarbeidet for avhending av statlig eiendom.

Sitat fra St.mld.nr. 46 (1996-97) (Havner og infrastruktur for sjøtransport):

Avhending av ikke-næringsaktive fiskerihavner

Endringer i fiskerinæringen har også ført til at det etterhvert finnes en rekke fiskerihavner hvor staten har investert i infrastruktur, men hvor det ikke lenger finnes fiskeriaktivitet. I mange av disse havnene er staten som eier av både moloer og kaier fremdeles ansvarlig for vedlikehold av disse. Slike havner vil ofte ha betydning for andre aktiviteter i lokalsamfunnet, og som små båthavner.

Regjeringen har det som et siktemål at staten søker å avhende sine anlegg i ikke-næringsaktive fiskerihavner.

Både moloer og almeningskaier er imidlertid ofte bygget på privat grunn. Også adkomsten til disse anleggene kan gå over en eller flere private eiendommer. Ved avhending av anleggene til andre enn grunneierne selv, vil det bl.a. være viktig å avklare disse grunneierens interesser i forhold til den nye eier og dennes bruk av anleggene. Dette er forhold som først og fremst må søkes avklart i det enkelte tilfelle, men Fiskeridepartementet og Kystdirektoratet arbeider også med en generell klarlegging av de juridiske problemstillinger knyttet til avhending av ikke-næringsaktive fiskerihavner, som kan danne grunnlag for det videre arbeidet med avhendinger av disse anleggene.

Sitat fra Kongelig resolusjon av 19. desember 1997 (avhendingsinstruksen):

Avhending av fast eiendom i statlig eie skal skje etter fullmakt gitt av Stortinget, jf. Grunnlovens § 19. Fullmakt kan enten gis som en generell fullmakt eller som en spesiell fullmakt i hvert enkelt tilfelle.

Avhending skal skje til markedspris dersom ikke annet er bestemt av Stortinget. Forslag om avhending som gave eller til underpris skal forelegges Finansdepartementet før det fremmes for Stortinget.

Før avhending finner sted skal departementene, den aktuelle fylkesmann og Statsbygg forespørres om det er statlig behov for eiendommen. Slik forespørsel kan unnlates hvis det åpenbart ikke er statlig behov for eiendommen. Foreligger det et dokumentert statlig behov for eiendommen, må den ikke avhendes uten Finansdepartementets samtykke.

Ved avhending av eiendommer med bygg som er eldre enn 50 år, skal Riksantikvaren varsles i god tid før avhending for å få vurdert spørsmålet om bevaringsverdi. I spesielle tilfeller kan Riksantikvaren fastsette annen tidsgrense. Forutsatt at saken er tilstrekkelig dokumentert, skal Riksantikvaren svare innen 4 uker.

Sitat fra St.mld.nr 28 (2000-2001): (Fyrstasjonene – posisjon og betydning)

For å oppnå reduksjon av fyrstjenestens drifts- og vedlikeholdskostnader legges det opp til at stasjoner som ikke har navigasjonsmessig betydning overføres til andre. Fyreieendommene har ofte en unik beliggenhet, og som ledd i å sikre allmennhetens interesse anbefaler derfor Regjeringen at disposisjonsretten eller eiendomsretten til nedlagte fyrstasjoner overføres i henhold til følgende prioriteringsrekkefølge:

1. statlige institusjoner
2. kommunale eller fylkeskommunale institusjoner
3. foreninger med allmennyttige formål
4. private.

KYSTVERKET

13) Vedlegg

Oversiktskart

Kart som viser fiskerihavnenes plassering i Flatanger kommune

